

Robert Vannoy, Manabii Wakuu, Hotuba ya 28—Ezekieli #4

Gogu na Magogu (Ezekieli 38 na 39)

Tafakari Kuhusu Israeli ya Kisasa na Ufalme wa Mungu [Tayari Lakini Bado]

Nadhani ni muhimu kwamba Israeli baada ya milenia hizi zote tena ni taifa. Sioni utimilifu wa hili kama kumiminwa kwa Roho wa Mungu. Ni hali ya kidunia kwa wakati huu. Huenda ikawa katika matarajio ya harakati kuelekea kutimizwa kwa kumiminwa. Hata hivyo, ni muhimu kwamba Israeli imerudi katika nchi.

Nadhani kuna matumizi halali ambayo istilahi za ufalme zinaweza kuwekwa. Kuna hisia kwamba ufalme uko hapa sasa. Lakini ufalme haupo hapa katika ukamilifu wake wote, kwa hivyo uko hapa lakini haupo. Ni hali ya "tayari lakini bado". Ni njia bora ya kuelezea kuliko baadhi ya watu wanaoamini ufalme ambao wanasema kwamba ufalme haupo hapa. Kwao ufalme uko kabisa na pekee katika siku zijazo. Hilo halifanyi haki kwa Agano Jipya linalozungumzia kipengele cha sasa cha ufalme. Lakini hakika kuna kipengele cha siku zijazo ambacho kitakuwa kamili zaidi. Lazima uwe mwangalifu usitumie "tayari lakini bado" kuelezea kila kitu, lakini nadhani kuna matumizi halali ya dhana hiyo. Tunapaswa kutafuta mbinu ya tafsiri ambayo ina pingamizi kidogo lakini inatimiza mahitaji ya maandishi. Sasa, hoja ni kwamba wazo la sasa la Israeli ni "tayari," lakini ni la kidunia na "lakini bado," kiumbe wa kiroho aliyeonwa na manabii atakuja.

Muktadha wa Ezekieli 38 na 39 na Ufunuo 20 [Gogu na Magogu]

Kabla ya kuangalia baadhi ya kauli za sura ya 38 na 39 kwani zote ni sura ndefu, nadhani kuhusu mtiririko katika kitabu cha Ezekieli, ikiwa sura ya 36 na 37 zinarejelea Ufalme wa Milenia, basi nadhani ni muhimu sana kwamba sura ya 38 na 39 zinazozungumzia unabii dhidi ya Gogu na Magogu zinaonekana baada ya picha iliyotolewa ya Milenia katika sura ya 36 na 37.

Sura ya 38, mstari wa 1, inasema, “ Neno la BWANA likanijia, kusema, Mwanadamu, mgeukie Gogu, wa nchi ya Magogu, mkuu mkuu wa Mesheki na Tubali; utabiri juu yake .” Nadhani inawezekana kwamba Ezekieli angeweza kutoa picha ya

Milenia kisha kurudi nyuma na kusimulia jambo fulani kabla ya Milenia. Inawezekana; hatuwezi kulikataa. Lakini itakuwa kawaida zaidi kufikiria sura za 38 na 39 zingekuwa zinaelezea jambo lililotokea baada ya kile kilichoelezwa katika sura za 36 na 37.

Baada ya kusema hivyo, nadhani inafaa kuzingatia kwamba unapogeukia Ufunuo na kuangalia maelezo ya Milenia katika sura ya 20, unapofikia mstari wa 7 ambapo miaka elfu inaisha, tunasoma, “ Na hiyo miaka elfu itakapokwisha, Shetani atafunguliwa kutoka kifungoni mwake, naye atatoka kuwadanganya mataifa katika pembe nne za dunia—Gogu na Magogu—kuwakusanya kwa vita; kwa hesabu yao ni kama mchanga wa pwani .” Kwa hivyo unapoangalia maelezo ya kipindi cha milenia katika Ufunuo sura ya 20, mstari wa 7, inamrejelea Gogu na Magogu kama kitu kinachotokea wakati wa vita hivi baada ya Milenia. Hakuna marejeleo mengine kwa Gogu na Magogu katika Maandiko isipokuwa katika Mwanzo 10:2 ambapo una Magogu kutoka katika ukoo wa Yafethi na hiyo inafanana na nasaba katika 1 Mambo ya Nyakati 1:5 ambapo Magogu anatajwa. Lakini zaidi ya hayo, Ezekieli 38 na Ufunuo 20:7 ndizo marejeleo pekee.

Sasa licha ya marejeleo hayo kwa Gogu na Magogu katika Ufunuo 20:7, kuna wafasiri wengi ambao watasema Ezekieli 38 na 39 inaelezea kitu kinachotokea kabla ya Milenia. Vita hivi dhidi ya Gogu na Magogu ndivyo vinavyotangulia kipindi cha milenia, wakati wa vita vya Har-Magedoni, na si kwamba vinakuja baada ya kipindi cha milenia.

Ellison Gogu na Magogu Kabla ya Kurudi kwa Pili

Mtazame Ellison kwenye ukurasa wa 53 wa manukuu yako, chini ya ukurasa. Anasema, “Kuna marejeleo mawili tu ya Gogu na Magogu katika Maandiko. Hapa, hiyo ni Ezekieli 38, na katika Ufunuo, na isipokuwa hoja zenye mantiki sana zimetajwa kinyume chake, lazima tumruhusu wa mwisho atafsiri ya kwanza.” Kwa maneno mengine, anachosema, unataka kujua kinachoelezwa katika Ezekieli 38 na 39, Ufunuo 20 ndicho kinachoweza hilo katika mfumo sahihi. Kumweka Gogu kabla ya Marejeo ya Pili na kisha kuongeza uasi wa mwisho wa mataifa mwishoni mwa enzi ya ufalme - kama Biblia ya Scofield - inaonekana kama jaribio lisilo halali la kuwa na pande zote mbili. Msingi pekee halisi wa mtazamo wa kawaida kwamba sura hizi zinaona utimilifu wake

kabla ya Marejeo ya Pili uko katika Ezeieli 39:21-29. Hata hivyo, inaridhisha zaidi kutazama mistari hii kama muhtasari wa ujumbe wa sehemu hii yote ya Ezeieli.

Sasa, inakubalika, ukiangalia Ezeieli 39:21-29, inaonekana kama kuna matukio yaliyoelezwa hapo ambayo yalitokea kabla ya kipindi cha milenia. Unaona kile Ellison anapendekeza ni kwamba mistari ya 21-29 ni muhtasari wa sehemu hii yote ya Ezeieli, na nadhani hiyo ni sehemu ya kumalizia. Unapofika kwenye mstari wa 40, hapa unaingia kwenye sehemu mpya ya kitabu. Kwa hivyo sura ya 39 ni muhtasari wa kumalizia unaoangalia nyuma sehemu nzima ambayo inahitimisha.

Ninaendelea na nukuu ya Ellison juu ya ukurasa wa 54, “Tukimweka Gogu mwishoni mwa Milenia, hatutajishughulisha sana na maana ya majina hayo. Yanatajwa katika New Bible Commentary ya JH Lang, na katika taarifa katika Biblia ya Scofield kwamba ‘Marejeleo ya msingi ni kwa mamlaka za Ulaya zinazoongozwa na Urusi. Mbali na wengi ambao wamekataa kumtambulisha Rosh na Urusi, kuna mwelekeo mkubwa miongoni mwa wana-modernists, kwa mfano, kurudi kwenye utamaduni wa zamani wa Kiebrania wa Kimasoreti kwani unatafsiri kifungu hiki kwa Toleo Lililoidhinishwa.” Naam, hiyo ni marejeleo ya mstari wa 2. Tutaangalia hilo kwa undani zaidi baadaye.

Ezeieli 38:2 Mkuu Mkuu au Mkuu wa Rosh Unaona Mfalme James anasema, “Mkuu Mkuu wa Mesheki na Tubali”; NIV “Mkuu Mkuu wa Mesheki na Tubali”; NASV ina, “Mkuu wa Rosh, Mesheki na Tubali,” kama vile Biblia ya Kiingereza Mpya. Hal Lindsay anasoma, “Mkuu mkuu wa Rosh, Mesheki na Tubali.” Unaona hilo linatokana na neno la Kiebrania *nessi rosh*. Swali ni: je, *nessi inapaswa rosh* achukuliwe kama "mkuu wa Rosh," au "Rosh" achukuliwe kama "mkuu," "mkuu mkuu," "mkuu mkuu." Je, ni jina halisi, "mkuu wa Rosh," au ni neno linaloelezea "mkuu mkuu wa Mesheki na Tubali." Kwa hivyo inahusiana na jinsi unavyotafsiri *rosh*. Je, unatafsiri hilo kama nomino halisi "Rosh," au unatafsiri kama "mkuu mkuu." Tutarudi kwenye hilo baadaye, lakini unaweza kuona kile Ellison anasema: Kuna mwelekeo mkubwa wa kutafsiri kama "mkuu mkuu" badala ya "mkuu wa Rosh."

Ufunuo 20:8

Tunapogundua kwamba majina yote ni ya makabila yaliyo pembezoni mwa ulimwengu uliojulikana wakati huo, Gogu na Magogu, Mesheki na Tubali, Uajemi Mashariki, Kushi Kusini na Puti—majina hayo yanayotokea katika sehemu hii—inawezekana zaidi kwamba tunashughulikia matumizi ya mfano kama Ufunuo 20:8 inavyofanya kwa kuyaita mataifa yaliyo katika pembe nne za dunia. Basi tunawezaje kuelewa unabii mzima kulingana na uwekaji huu wa Agano Jipya ikiwa tunakubali dhana ya Milenia kama utawala wa Mungu duniani wakati Shetani atakapofungwa, na laana ikiondolewa, na Israeli ikiwa katikati ya baraka duniani? Kuna nafasi gani ya mlipuko wowote kama huo, au uasi dhidi ya Mungu? Swali hili mara nyingi huulizwa kama pingamizi kwa mtazamo wa milenia. Ellison anasema kwamba, “Maandiko yanatuonyesha kwamba katika vizazi vyote, pamoja na hali zote tofauti za ujinga na maarifa, mwanadamu ameweka mapenzi yake dhidi ya Mungu na akashindwa. Sehemu kubwa ya Agano la Kale inafundisha kushindwa kwa wana wa Israeli na hiyo ndiyo, baada ya yote, ujumbe wa Ezekieli. Unaona hili hasa katika sura ya 16, 20 na 23.

Tafakari kuhusu Gogu na Magogu na Milenia Agano Jipya linatutambulisha kwa mwanzo wa matatizo kanisani. Linaweka wazi kwamba yatazidi kuwa mabaya badala ya kuwa bora zaidi. Hapa pia katika kusudi la siri la Mungu, pamoja na ushindi na kushindwa kwa shirika, uthibitisho wa mwisho wa kushindwa kwa mwanadamu ni kuwa jibu lake linapowekwa katika nafasi nzuri zaidi inayoweza kufikirika. Ingawa patakatifu pa Mungu pako pamoja na mwanadamu, ingawa laana imeondolewa kutoka kwa maumbile, ingawa Mjaribu, adui wa Mungu, amefungwa, lakini fursa inapotolewa, uasi ulio ndani kabisa mioyoni mwa wengi mara moja unakuwa dhahiri.

Sijui kama tutaelewa majina ya Gogu na Magogu kwa njia ya mfano kama wale ambao wamejiweka mbali na utukufu wa Mungu uliojikita Yerusalemu, au kama yanarejelea zaidi ya yote wale walio katika nyakati zilizopita ambao hawajapata majaribu ya Mungu moja kwa moja. Katika hali yoyote ile, hakuna utata kati ya 38:4, ambapo Mungu anaonyeshwa akimvuta Gogu kwenye maangamizi yake na Ufunuo 20:8, ambapo Shetani anaonyeshwa kama mdanganyifu wa mataifa. Mwanadamu lazima ajaribiwe la

sivyo haitaonekana wazi kilicho ndani yake. Shetani ni chombo cha hiari ambacho majaribu hufanywa .

Kwa hivyo kile Ellison anachofanya hapo ni kutoa mantiki kwa kipindi cha milenia na inaonekana kwangu kuwa nzuri. Au unaweza kuuliza kuhusu mbinu hii yote, kusudi la Kipindi cha Milenia ni nini ikiwa kitaishia tena katika uasi? Nadhani inaashiria tena kwamba ingawa mwanadamu yuko chini ya hali nzuri zaidi, hadi dhambi itakapoangamizwa hatimaye, na Shetani pamoja nayo, na wale ambao si waumini katika Bwana watupwe katika ziwa la moto, daima kutakuwa na nafasi ya uasi. Huu ndio uthibitisho wa mwisho wa hilo kwa kusema. Lakini kwa vyovyote vile, Ellison angeona sura za 38 na 39 kama maelezo ya kile kitakachotokea baada ya Kipindi cha Milenia kimsingi kulingana na marejeleo sambamba katika Ufunuo 20, mstari wa 7.

Njia maarufu sana ya kuishughulikia kifungu hiki leo ni jinsi Hal Lindsay anavyokielezea katika *The Sayari Kuu ya Marehemu Dunia* katika sura ya 5. Najua unaifahamu nukuu hiyo. Lakini anaona Gogu na Magogu kama walivyotokea si baada ya Milenia, bali kabla yake. Unaona kwamba katika tafsiri hizi za mstari wa 2b, inavutia anaichukulia pande zote mbili. Ana "mkuu mkuu wa Rosh." Tatizo ni kwamba lazima uwe na "mkuu mkuu" au "mkuu wa Rosh." Tafsiri zingine nyingi hutofautiana kati ya "mkuu mkuu" au "mkuu wa Rosh" kwa *nessi Rosh* . Angalia ukurasa wa 55 katika manukuu yako, chini ya Lindsay, hapo katikati ya ukurasa. Anasema, "Kwa karne nyingi, muda mrefu kabla ya matukio ya sasa kuathiri mawazo ya wakalimani, watu wametambua kwamba unabii wa Ezekieli kuhusu kamanda wa kaskazini ulirejelea Urusi. Daktari John Constance, akiandika mwaka wa 1864 anasema, 'Ufalme huu kaskazini naweza kuuona kuwa ni saini ya Urusi kwani Urusi inachukua mahali ambapo neno la unabii limekubaliwa na wafafanuzi hao wote.' Ushahidi ni upi? "Ezekieli anamwelezea kamanda huyu wa kaskazini wa Gogu wa nchi ya Magogu, mkuu mkuu, mtawala wa Rosh, Mesheki na Tubali. Ezekieli 38:2 inatoa asili ya kikabila ya kamanda huyu na watu wake. Kwa maneno mengine, nabii anatoa mrithi wa familia ya kamanda wa kaskazini ili tuweze kufuatilia uhamiaji wa makabila haya hadi taifa la kisasa tunalolijua. Gogu ni jina la mfano la kiongozi wa taifa na Magogu ni nchi yake. Yeye pia ni mkuu wa watu wa

kale wanaoitwa Rosh, Mesheki na Tubali." Juu ya ukurasa wa 56, "William Gesenius , msomi mkuu wa Kiebrania ^{19th} c entury, anazungumzia maneno haya katika Sarufi yake ya Kiebrania isiyo na kifani. Anasema Meshech alikuwa mwanzilishi wa Moski ; watu wa Moski waliishi milimani. Msomi huyu anaendelea kusema jina la Kigiriki linalotokana na jina la Kiebrania Meshech ndilo chanzo cha jina la jiji la Moscow. Katika kumjadili Tubal, anasema Tubal ni mwana wa Rath mwanzilishi wa watu wanaoishi katika Bahari Nyeusi na magharibi mwa Moski . Anamalizia kwa kusema watu hawa wanaunda watu wa kisasa wa Urusi.”

Lindsey kwenye Rosh [kichwa/mkuu au Jina la Mahali] Contra Keil Kuna jina moja zaidi la kuzingatia katika mstari huu wa ushahidi - hilo ni neno la Kiebrania "Rosh" lililotafsiriwa "mkuu" katika Ezekieli 38 katika Toleo la King James. Neno hilo linamaanisha kihalisi kwa Kiebrania, "juu" au "kichwa" cha kitu fulani. Kulingana na wasomi wengi neno hili linatumika kwa maana ya jina halisi, si kama nomino inayoelezea inayostahili neno "mkuu." Msomi wa Kijerumani Keil anasema kwamba baada ya uchambuzi wa kisarufi makini kwamba linapaswa kutafsiriwa kama jina halisi ambalo ni "Rosh." Anasema kwamba waandishi wa Byzantine na Kiarabu walikuwa wakitaja mara kwa mara watu waliowaita Rosh, Rosh wakiishi katika nchi ya Taurus, na kuhesabiwa miongoni mwa makabila ya Waskiti. Daktari Gesenius anasema Rosh ilikuwa jina la makabila yaliyo kaskazini mwa milima ya Taurus yanayoishi katika kitongoji hicho. Alihitimisha kwamba katika jina na kabila hili, tuna kauli ya kwanza kwamba Rosh ni taifa la Urusi. Kwa hivyo ni wazi kabisa kile Lindsay anachofanya; anakiweka kabla ya Milenia na kuunganisha unabii huu na Urusi. Bila shaka, kwa hali ya vita baridi na harakati za Urusi kuingia Mashariki ya Kati katika miaka 15 iliyopita inaonekana kwa wengi kuwa si tafsiri ya kulazimishwa.

Tazama kwamba katika aya ya tatu hadi ya mwisho, anasema msomi wa Kijerumani Keil anamtafsiri Rosh kama jina halisi. Tazama ukurasa wa 55; Nina aya hiyo katika Keil. Inashangaza kile Keil anachosema kwa sababu Lindsay anamnukuu kwa sehemu tu. Sijui kama tunahitaji kusoma aya nzima, lakini kuelekea mwisho ndipo

inapofikia hapo: "Gog anaelezewa zaidi kama mkuu wa Rosh, Meshech, na Tubali. Ni kweli kwamba Ewald anamfuata Aquila, Targumi, na Jerome akiunganisha 'Rosh' na *nessi* kama kivumishi kwa maana ya 'mkuu mkuu.' Lakini hoja inayotumika kuunga mkono maelezo haya, yaani kwamba hakuna watu wenye jina la Rosh lililotajwa katika Agano la Kale au na Josephus, ni dhaifu sana. Waandishi wa Byzantine na Kiarabu mara nyingi walitaja watu wanaoitwa Rosh, wanaoishi katika nchi ya Taurus na miongoni mwa makabila ya Waskiti. Ili kwamba hakuna sababu ya kuhoji kuwepo kwa watu wa Rosh."

Lakini hapo ndipo anapokomesha nukuu yake. Hata hivyo, angalia kauli inayofuata: "Ingawa jaribio la kupata alama ya watu kama Rosh, kwa kuelezea jina hili kama mchanganyiko wa "Rosh na Meshech," ni jambo la kutiliwa shaka tu kwamba jina la Warusi linahusiana na Rosh huyu." Kwa maneno mengine, Keil anasema, Rosh inaweza kuwa jina la watu, lakini anachosema, si la kuhusishwa na Urusi. Anasema hivyo kwa nguvu kabisa. Anasema pendekezo hili lina shaka kwamba jina la Warusi linahusiana na Rosh. Sasa, nadhani Lindsay hakuona inafaa kunukuu sehemu hiyo kwa sababu hiyo ingenda kinyume kabisa na jinsi anavyoitafsiri.

3.D.3. Alexander kuhusu Rosh (Makala ya JETS) Tazama, 3. D. 3. chini ya kichwa cha habari RH Alexander's, *Ezekiel* katika Expositor's Bible Commentary, ukurasa wa 122. Inasema, "Baadhi wanaelewa Rosh kumaanisha Urusi ya kisasa lakini utambulisho huu hauna msingi. Wale wanaoshikilia mtazamo kama huo kwa kawaida huvutia etimolojia kulingana na sauti zinazofanana na usikilizaji kati ya maneno hayo mawili. Lakini utaratibu kama huo wa etimolojia hausikiki kilugha hata kidogo. Neno Urusi ni neno la mwishoni mwa karne ya 11 ^{BK}." Kwa hivyo Urusi ni neno la mwishoni mwa karne ya 11 ^{BK} na kilugha kuunganisha Urusi na Rosh hapa inaonekana haina msingi hata kidogo.

Jibu la Yamauchi kwa Lindsey kuhusu Tubal na Meshaki Tazama pia hapo kwenye bibliografia yako nina maingizo mawili chini ya Edwin Yamauchi. Moja linatoka katika makala ya JETS "Meshaki, Tubal na Kampuni," ambayo ni makala ya mapitio, na jingine

ni kitabu kinachoitwa *Foes from the Northern Frontier: Invading Hordes from the Russian Steppes*, kilichochapishwa tena mwaka wa 2004, ambapo ana mjadala mrefu kuhusu majina haya. Lakini angalia chini ya ukurasa wa 56 katika marejeo yako, ukichukua nyenzo fulani kwanza kutoka katika makala ya JETS kisha kutoka katika kitabu. Meshaki na Tubal ni majina mawili yanayotokea hapo katika mstari wa 2. Ninaweza kusema kwamba Lindsay anaunganisha Tubal na Tobleh , mji wa Urusi, na Meshaki na Moscow. Kwa hivyo una Lindsey akimaanisha Rosh kuwa Urusi na Meshaki na Tubal kuwa Moscow na Toubleh nchini Urusi. Lakini angalia kile Yamauchi anachosema, "Meshaki na Tubali ndio majina yenye utata zaidi katika orodha ya Mwanzo 10:2 na 1 Mambo ya Nyakati 1:5 kama wana wa Yafethi. Kama majina yao yangeonekana tu katika orodha hizi, utambulisho wao ungekuwa suala la kitaaluma. Lakini majina hayo yanajirudia katika vifungu vya unabii katika Ezekieli 27:13, 32:26, 38:2, na 39:1. Neno la Kiebrania la "mkuu wa Rosh" katika Ezekieli 38:2 lilitafsiriwa na Septuagint kama jina sahihi "Rosh," na kusababisha hisia iliyoenea kwamba Urusi ilikusudiwa. Kulingana na Custance, inaweza kuzingatiwa kwamba *nessi Rosh* , ambayo katika kifungu hiki inatafsiriwa kama mkuu mkuu, ilimaanisha wenyeji wa Scythia ambao Warusi walipata jina lao. Urusi ilijulikana kama Moskove hadi wakati wa Ivan wa Kutisha ambapo iliunganishwa na Meshaki. Baadaye sana katika historia tunakutana na neno Meshaki katika umbo la Moscove . Inawezekana kwamba miji miwili maarufu Moscow na Tobleh bado inahifadhi majina ya Meshaki na Tubali." Hilo ndilo wazo lile lile ambalo Lindsay alilikuza.

Sasa, maoni ya Yamauchi ni kwamba "utambulisho huu usio na msingi kwa bahati mbaya umeenea katika ulimwengu wa kiinjili kupitia njia nyingi katika marejeleo ya toleo la kwanza na la pili katika Biblia ya Scofield. Angalia hili katika Mwanzo 10:2 na Ezekieli 38:2. Mtazamo huu pia umeonyeshwa katika kitabu maarufu cha Hal Lindsay *The Late Great Planet Earth* na mihadhara ya mwinjilisti wa Campus Crusade Josh McDowell katika vyuo vingi. Kuendelea kwa utambulisho huo kunategemea kufanana kwa juu juu. Haiwezekani kabisa kwa njia ambayo ushahidi dhahiri wa maandishi ya kikabari unaompata Mushcu , Meshech wa kibiblia, na Tabel, Tubal wa kibiblia katika

Anatolia ya Kati na Mashariki," Hiyo ni Uturuki. " Wamuski walivumilia katika Milki yote ya Wahiti, na Tiglathpileser niliwakuta 20,000 katika eneo hilo kwenye Tigri ya juu. Ashurnasurpal alipokea zawadi kutoka kwa Muchki , ambaye mji wake mkuu ulikuwa Azaka , Kaisari wa kitamaduni katika Anatolia ya Mashariki ya kisasa. Mnamo 863 KK, Shalmanesser alishambulia Tabel katika eneo la kaskazini mwa Kilikia na Tubal mnamo 732 KK wakati mfalme hakutoa ushuru uliotarajiwa. Baada ya kutekwa kwa Anatolia na Koreshi, 546 KK, na upangaji upya uliofuata chini ya Dario, mabaki ya Mushki na Tabel yanaweza kuonekana katika majina ya Kigiriki ya idadi ya watu ambayo yalijumuishwa katika utawala wa 19^{wa} kaskazini-mashariki wa Anatolius, Moski na Tibereni."

Ni tafakari kuhusu usomi wa kiinjili anapozungumzia utambulisho usio na msingi wa Rosh kama Urusi, na uhusiano wa Meshe na Moscow, na wa Tubal na Tabel, "tunapokuwa na maandishi na mijadala sare juu yake ambayo yametoa ufafanuzi wa kweli wa majina haya mwishoni mwa karne ya 19. ^{Ni} kweli kwamba baadhi ya tafiti hizi zilikuwa za Kifaransa au katika kazi ambazo hazipatikani kwa urahisi au hazisambazwi sana lakini hazina udhuru na zinaonyesha zaidi maono ya parokia ya kutojua ufafanuzi wa kina kuhusu vifungu vya Ezekieli tunapopata taarifa za moja kwa moja kuhusu tafsiri sahihi ya Meshaki na Tubal.

Katika kitabu chake *Foes from the Northern Frontier* , anasema ingawa utambulisho wa Gogu na Magogu bado una utata, utambulisho wa Meshe na Tubali kwa muda mrefu haujatiliwa shaka. Katika dhana rasmi zote zinazohusisha majina haya na Moscow na Tubali haziwezi kuthibitishwa. Majina ya Meshe na Tubali yanahifadhiwa na mwanahistoria wa Kigiriki Herodotus kama makabila ya Anatolia ya Mashariki. Josephus pia alikuwa anajua mahali pao. Tangu mwishoni mwa karne ya 19 , maandishi ya Ashuru yamepatikana ambayo yanawapata Mushtu na Tubali katika Anatolia ya Kati na Mashariki mtawalia.

Kwa hivyo nadhani tunapaswa kuwa waangalifu kuhusu mbinu hiyo inapoona katika Ezekieli 38 unabii ambao kwa sasa unatarajiwa na ushiriki wa Urusi katika Mashariki ya Kati, ambao umekuwa aina maarufu ya tafsiri ya Ezekieli 38 hasa inapotegemea aina hiyo ya msingi.

Utimilifu Mbili wa Alexander Kabla na Baada ya Milenia Sasa, mfafanuzi Alexander niliyemtaja ambaye alifanya Ezekieli katika Expositor's Bible Commentary, pia aliandika makala kuhusu Ezekieli 38-39 katika JETS 1974. Alexander anauona kama utimilifu maradufu. Ukurasa wa 168 katika JETS anasema, "Bila shaka msomaji anaweza kuchanganyikiwa na sehemu hii. Inaonekana kabisa kwamba misimamo miwili tofauti imeidhinishwa na mwandishi. Anasema hilo ndilo hasa pendekezo linalotolewa. Maelezo kamili ya matukio kama yalivyoandikwa katika Ezekieli, mtume Yohana anafupisha tu maelezo ya yote mawili katika Ufunuo 19 na 20 kwani wasomaji wangukuwa wanafahamu Ezekieli 38 na 39." Akiruka njia, anasema, "Kanuni ya kifasihi ya utimilifu mwingi inatangaza kwamba unabii uliotolewa una maana moja inayotumika kwa njia mbili au zaidi. Kunaweza kuwa na utimilifu wa karibu na wa mbali utimilifu wa karibu mbili, au utimilifu wa mbali mbili. Mwisho unapendekezwa hapa. Huo ni utimilifu mbili wa mbali. Ezekieli 38 na 39 una utimilifu mwingi: moja, kuangamia kwa mnyama, chombo kikuu cha Shetani katika Ufunuo 19:17-21, na pili, anguko la mwisho la Shetani - yule Gogu ambaye ni adui mkuu wa Israeli anayefanya jaribio la mwisho la kuirudisha nchi ya Israeli kutoka kwa watu wateule wa Mungu. Utimilifu mwingi unajikita katika matukio yanayofanana na maadui wa mwisho na wakubwa wa Israeli - mnyama na Shetani - wanaotafuta kuwashinda Israeli ili wapate nchi. Matukio yote mawili yanawasilishwa na Bwana. La kwanza kwa maana moja linaashiria la pili. Kwa hivyo, Gogu anarejelea mnyama katika Ufunuo 19 na Shetani katika Ufunuo 20. Wakati wa masimulizi haya ni kati ya mwisho wa dhiki na mwanzo wa Milenia. Utimilifu wa kwanza ni kabla ya Milenia na ya pili baada ya Milenia, mtawalia."

Jibu la Vannoy Kwa hivyo huu ni mfano wa mtu anayeona pande zote mbili: kabla ya Milenia na baada yake. Mwandishi anaamini Ezekieli 38-39 ni mojawapo ya maandiko magumu zaidi katika Maandiko na yanatatuliwa kwa dhana ya utimilifu mwingi. Lakini hilo lazima likataliwe. Njia mbadala pekee inayoonekana ni kutangaza sura za Ufunuo 19 au Ufunuo 20 kama utimilifu wa unabii wa Ezekieli na kuthibitisha

sura iliyobaki ni dokezo tu, au mlinganisho, wa Ezeieli 38-39. Sitaki kuingia katika maelezo ya hilo lakini hiyo ilikuwa RH Alexander na makala ya JETS katika bibliografia yako.

Imenakiliwa na Michelle Lee
Hariri ya mwisho na Dkt. Perry Phillips
Imesimuliwa tena na Dkt. Perry Phillips